

Bijlage bij Rondvraagnotitie

Datum

22 november 2022

Zaaknummer

2022-002900

Blad

1 van 7

Onderwerp

Bijlage rondvraagnotitie GS eiwittransitie handelsmissie naar Canada

Portefeuillehouder

Helga Witjes

Verslag eiwittransitie handelsmissie naar Canada 1 t/m 3 november 2022

Korte beschrijving van de reis

Van zondag 30 oktober tot en met donderdag 3 november vond de Nederlandse Eiwittransitie handelsmissie naar Canada plaats. Deze missie werd geleid door de Commissaris van de Koning, die samen met Gedeputeerde Helga Witjes van dinsdag 1 tot en met donderdag 3 november aansloten bij de missie.

De missie rond het thema eiwittransitie had tot doel het verbinden van Nederlandse bedrijven aan Canadese bedrijven en investeerders, het bouwen en versterken van relaties met strategische partners, zoals het Protein Industries Cluster (PIC) en het voor het voetlicht brengen van innovatieve Nederlandse en Gelderse voorbeeldbedrijven.

Het programma omvatte twee parallelle programma's: een bestuurlijk programma en een op bedrijven gericht programma. Op een aantal momenten kwamen deze beide groepen bij elkaar om ervaringen uit te wisselen en input op te halen voor het volgende gesprek. De 10 bedrijven namen deel aan de PLANT FORWARD Conferentie, bezochten relevante Canadese bedrijven en via matchmaking werden zij geïntroduceerd bij potentiële samenwerkingspartners en investeerders. De provinciale vertegenwoordiging richtte zich op de bestuurlijke bedrijfs- en overheidsnetwerken en was gericht op uitwisseling van kennis over het beleid rondom de eiwittransitie.

De bestuurlijke delegatie die bestond uit de Commissaris, gedeputeerde Witjes, ambtelijk vertegenwoordigers van de Provincie en Oost-NL legden o.a. contact met Canadese bestuurders op provinciaal niveau (Ontario).

Dit verslag geeft een dag-voor-dag overzicht van de activiteiten van de bestuurlijke delegatie, de geboekte resultaten en vervolgstappen en eindigt met een overzicht van de samenstelling van de volledige reisdelegatie.

Concluderend zijn alle deelnemende partijen zeer positief over de handelsmissie en de uitkomsten. Het succes is mede bepaald door de gedegen voorbereiding van Oost NL, de overheidsvertegenwoordiging, de doelgerichtheid van het programma, concrete handelingsperspectieven voor bedrijven en de focus van de missie. Er is zo een mooi fundament gelegd voor het verder uitbouwen van deze relatie, die zowel voor Canada en Nederland/Gelderland kansen biedt om zodoende te komen tot versnelling van de eiwittransitie.

Voor de provincie leidt dit tot sterke banden met Foodvalley NL en The Protein Community, waar de bedrijven en kennisinstellingen in het agrofoodcluster van kunnen profiteren. De bedrijven zullen -al dan niet met ondersteuning van Oost NL- zelf opvolging geven aan de resultaten van de handelsmissie.

In de week van 15 november brengt William Greuel, CEO van PIC (Protein Industries Canada) een tegenbezoek aan Nederland. Vervolgafspraken zijn reeds gemaakt tussen partijen om elkaar op de Food Ingredients-beurs in Parijs te ontmoeten.

Datum

22 november 2022

Zaaknummer

2022-002900

Blad

2 van 7

Het programma

De eerste onderlinge kennismaking met de delegatie vond plaats tijdens de kick off op 20 oktober op het provinciehuis. Hier zijn het doel en de verwachtingen van de missie toegelicht en heeft Diederik Beutener van de Canadese ambassade in Nederland een korte introductie verzorgd over de situatie en de stijl van zaken doen in Canada.

Dinsdag 1 november 2022

Het vertrek van de bestuurlijke delegatie stond gepland op dinsdagochtend 1 november. Andere delegatieleden, waaronder de bedrijven, medewerkers van de Provincie en Oost-NL vertrokken reeds op zondag 30 oktober.

Vlak na aankomst troffen de Commissaris, Gedeputeerde en de Nederlandse handelsdelegatie elkaar tijdens het diner, waarbij ze officieel in Canada verwelkomd werden door Consul-Generaal in Toronto Harman Idema. Gedurende de missie voegde de Consul Generaal zich bij verschillende afspraken om de Commissaris en Gedeputeerde te introduceren en adviseren.

Het diner bood de Nederlandse bedrijven de mogelijkheid om de eerste ervaringen in Canada met elkaar te delen en vast vooruit te kijken naar het programma van de volgende dag. De Commissaris benadrukte het belang van dit soort terugkoppelingen om beter beslagen ten ijs te komen.

Woensdag 2 november 2022

Op deze dag stonden de volgende activiteiten op het programma:

- Een briefing voor de bestuurlijke delegatieleden ter voorbereiding op de afspraken van 2 november
- Een inhoudelijke ontmoeting met Consul-Generaal Harman Idema
- Een ronde tafel over Canadees-Economische betrekkingen
- Een ontmoeting met de Joint Secretary van het 'Indian Ministry of Food Processing and Industries'
- Een ontmoeting met het bestuur van Protein Industries Cluster (PIC)
- Een ontmoeting met de Minister van Landbouw van Ontario
- Een bezoek aan CCL Industries Inc.
- Een diner met de Nederlandse delegatie

Zowel op woensdag- als donderdagochtend werd de dag gestart met een briefing voor de bestuurlijke delegatieleden, geleid door Fons de Zeeuw van Oost-NL. Tijdens deze briefings werden de verschillende programmaonderdelen doorgenomen en werd de nadruk gelegd op de gewenste uitkomst van de afspraken.

Het eerste officiële programmaonderdeel deze dag was een inhoudelijke ontmoeting en kennismaking met het consulaat in Toronto, onder leiding van Consul-Generaal (CG) Harman Idema. Er werd gesproken over de samenwerking tussen Nederland en Canada op het gebied van eiwittransitie en de rol die het consulaat hierin vervult. Het consulaat kan veel betekenen voor Nederlandse bedrijven die zaken willen doen in Canada. Toronto is na New York het grootste zakencentrum van Noord-Amerika. Toronto is voor veel bedrijven in diverse sectoren (waaronder Food, AI, High Tech en Health) een springplank voor de Amerikaanse consumentenmarkt.

Na dit programmaonderdeel splitste de bestuurlijke delegatie in twee: Gedeputeerde Witjes nam deel aan de ronde tafel over Canadees-Economische betrekkingen met o.a. de Canadese Rabobank, een onderzoeksinstituut en een Nederlands glastuinbedrijf dat in Canada gevestigd is. De Commissaris had een ontmoeting met de Joint Secretary van het 'Indian Ministry of Food Processing and Industries'.

Datum

22 november 2022

Zaaknummer

2022-002900

Blad

3 van 7

Deze laatste ontmoeting was op initiatief van de Indiaase delegatie. Enerzijds wilden zij pleiten voor het aanhalen van de relatie met Wageningen University & Research, waar ze graag een vervolg zouden willen geven aan een uitwisselingsprogramma voor studenten en anderzijds willen ze graag leren van Foodvalley NL als Food Innovation Hub van het World Economic Forum. Via Oost NL - ook aanwezig bij de ontmoeting - zullen de contacten worden gelegd.

Na deze afspraken, kwam de bestuurlijke delegatie weer bij elkaar voor een lunch ontmoeting met het bestuur van het Protein Industries Cluster (PIC). Het PIC is een van vijf door de federale Canadese overheid bestempelde superclusters (AI, Digitalisering, Hightech en Health), waarvoor financiering op het niveau van het Nederlandse Nationale Groeifonds beschikbaar is gesteld (\$ 150 miljoen). Het PIC gaf aan zich te willen richten op mondiale voorziening van plantaardige eiwitingrediënten, hoofdzakelijk voor de export. Om dat op verantwoorde wijze te kunnen doen, is innovatie vereist in de hele keten van teelt, verwerking en productie. Daartoe is een roadmap "The road to \$ 25 billion" opgesteld. Op onderdelen zijn zij gericht op zoek naar buitenlandse partners, die hen daarbij op weg kunnen helpen. Nederland is hierbij nadrukkelijk in beeld. Onlangs heeft de Canadese overheid besloten het PIC de komende 5 jaar financieel te ondersteunen, mét de kanttekening dat het PIC zich mondiaal gaat oriënteren. De timing voor dit gesprek was dan ook uitstekend.

Tijdens deze ontmoeting sloten drie Nederlandse en drie Canadese bedrijven aan die gespecialiseerd zijn in- of bijdragen aan de eiwittransitie. Er werd gesproken over mogelijke samenwerking tussen het cluster in Canada en het cluster in Nederland wat zich met name rond Wageningen heeft gevestigd. Vanuit het PIC was veel interesse voor de aanpak en verrichtingen van de aanwezige bedrijven waar ze van onder de indruk waren. Van beide kanten werd vastgesteld dat het PIC en Nederlandse bedrijfsleven veel voor elkaar kan betekenen en dat verdere verkenning van de samenwerking van wederzijds belang wordt geacht. Wij gaan hierover verder in gesprek met Oost NL en Foodvalley NL om hier concreet invulling aan te geven.

Na de lunch splitste de bestuurlijke delegatie weer op in twee groepen. De Commissaris had een ontmoeting met de Minister van Landbouw van Ontario en Gedeputeerde Witjes nam deel aan het bedrijfsbezoek bij CCL Industries Inc.

De Minister kende Nederland al aardig. Zij benadrukte het belang van duurzame voedselproductie en de rol die technologie daarin vervult. In de Canadese teelt is het gebruik van (vaak ook Nederlandse) technologie, als drones, voerrobot en diverse vormen van precisielandbouw al gewoongoed en zijn een mineralen- milieuplan een standaard vereiste, gaf zij aan. Ook uit dit gesprek sprak de ontvankelijkheid en waardering voor de kennis van Nederlandse bedrijven en kennisinstellingen.

CCL Industries is 's werelds grootste producent van etiketten met slimme functies en gerelateerde technologie. De slimme functies zijn bijvoorbeeld gericht op tracking & tracing en voorraadbeheer, en worden mogelijk gemaakt door het verwerken van chips in de etiketten. In Nederland heeft CCL een vestiging in o.a. Terborg. In Terborg (Achterhoek) is het bedrijf Checkpoint Systems gevestigd dat onderdeel uitmaakt van CCL. Checkpoint Systems ontwikkelt en produceert geïntegreerde RF/RFID-oplossingen voor retail (draadloze communicatie op basis van chips waarin informatie verwerkt is).

De dag werd wederom afgesloten met een diner met de Nederlandse delegatie.

Donderdag 3 november 2022

Op deze dag stonden de volgende activiteiten op het programma:

- Een briefing voor de bestuurlijke delegatieleden ter voorbereiding op de afspraken van 3 november
- Een ontmoeting met de Lieutenant Governor van Ontario, Mrs. Elizabeth Dowdeswell
- Protein Seminar & matchmaking event
- Gesprek met journalist Lex van Kooten van de Stentor
- Retour naar Nederland

Datum

22 november 2022

Zaaknummer

2022-002900

Blad

4 van 7

In de ochtend van 3 november begon de bestuurlijke delegatie na de briefing met een bezoek aan de evenknie van de Commissaris in Canada: Lieutenant Governor van Ontario, Mrs. Elizabeth Dowdeswell.

Na dit bezoek stond het Protein Seminar op de agenda: dit seminar vond plaats tijdens de Plant Forward conferentie in Toronto. Voordat het seminar daadwerkelijk startte, hadden de Commissaris en Gedeputeerde een telefonisch interview met Lex van Kooten, journalist van de Stentor, om over de eerste ervaringen in Canada te spreken.

Het Protein Seminar werd georganiseerd door Oost-NL en had tot doel het voor het voetlicht brengen van Nederlandse innovatieve bedrijven op het gebied van eiwit en om daarnaast meer te delen over de Nederlandse beleidscontext. Dit laatste onderdeel namen Kees Pieters, de Commissaris en Gedeputeerde Witjes op zich. De nadruk lag daarbij op de Nederlandse eiwitstrategie en de rol die Foodvalley NL en The Protein Community daarin speelt.

Een van de grootste successen van het bezoek van de Nederlandse delegatie aan Canada was nadrukkelijk de matchmaking gedurende de hele week en tijdens dit seminar tussen de Nederlandse en Canadese bedrijven.

Het seminar vormde het laatste programmaonderdeel van de handelsmissie naar Canada. Na afloop van het seminar vertrokken de Commissaris en Gedeputeerde Witjes weer naar het vliegveld, om met veel nieuwe contacten, indrukken en kennis huiswaarts te keren.

Gemaakte kosten

De kosten voor reis- en verblijf zijn als volgt:

- €2094,44 reiskosten p.p
- €398,93 verblijfkosten p.p

Daarmee komt het totaal uit op €4986,74

Conclusie**Michel Martens** • 2de

1 w ***

Strategy | (New) Business Development | Sales | Food | Foodservice | Out...

Het was een hele zinvolle reis die ons als **Bflike** geweldige inzichten en kansen heeft geboden. Dank jullie wel voor deze ontzettend goed georganiseerde handelsreis, ik was blij en trots er onderdeel van te mogen uitmaken. 🙌👍👏

Interessant · 11 | Reageren · 1 reactie

Yuri Schaap • 2de

1 w ***

CEO @ Business Development @ Strategy @ Food scale up & acc...

Ik sluit me graag aan bij deze mooie woorden van Michel. Nogmaals dank!

Ik heb me als import-Zeeuw bijzonder welkom gevoeld binnen de Gelderlandse missie en kijk uit naar de follow-up! Here's to the next mission 🙌

Interessant · 6 | Reageren

Datum

22 november 2022

Zaaknummer

2022-002900

Blad

5 van 7

Dick van Beek • 2de
Aminola B.V.

1 w ***

Ook Aminola kijkt terug op een geslaagde reis die haar missie om plant based ingredients beschikbaar te maken zal gaan versnellen. Erg mooi om in samenwerking met de provincie Gelderland, Oost NL en deze mooie groep ondernemers, Nederland in Canada extra op de kaart te kunnen zetten. Allemaal hartelijk bedankt!
[#Aminola](#) [#Plantbased](#) [#Trademission](#) [#Canada](#)

Interessant · 8 | Reageren

Paulus Kusters • 2de
Technical Director Cosun Protein

6 d ***

De goed georganiseerde reis heeft voor Cosun Protein zeker veel inzichten opgeleverd in de ontwikkelingen rond pulse proteïns in Canada en een goed netwerk om verder op te bouwen. Daarnaast was het een fijne groep mensen om een week mee op te trekken, dank voor de uitnodiging om deel te nemen.

Interessant · 4 | Reageren

Venetka Agayn • 2de
INNOSO

6 d ***

Heel veel dank Oost NL en Provincie Gelderland voor deze bijzondere gelegenheid om contacten en kennis te opbouwen om Fervena nieuwe kansen te ontdekken. Sterker nog dat ik als een Zuid-Hollandse mocht deelnemen in deze vooruit-denkende initiatief. Proficiat!

Interessant · 3 | Reageren

Juliana Romero Guzmán, Ph.D. • 1ste
Director Cano-ela | Food Innovation & Sustainability | 100 Food Innovat...

1 w (bijgewerkt) ***

Heel erg bedankt [Oost NL](#) en [Provincie Gelderland](#) voor deze geweldige kans. Voor Cano-ela opent deze missie grote deuren en kansen voor de toekomst.

Interessant · 7 | Reageren

Deze handelsmissie kan mede gezien de timing (i.c. de besluitvorming over voorzetting PIC 2023-2027, het bezoek van PIC in november aan Wageningen en de Food Ingredients beurs in december) als geslaagd worden beschouwd. Getuige ook de feedback van de bedrijven, die zonder uitzondering enthousiast waren over de missie zelf én de zakenkansen die Canada voor hun bedrijf biedt.

Tussen de Nederlandse bedrijven, waarvan een groot gedeelte in Gelderland is gevestigd, is een sterke(re) band ontstaan. Ondanks dat veel van de bedrijven in Nederland relatief dicht bij elkaar gevestigd zijn, kenden ze elkaar niet allemaal of niet goed. Door deelname aan het programma in Canada is er een hecht netwerk ontstaan. De bedrijven bleken ook zakelijk voor elkaar nog het nodige te kunnen betekenen. Ook waren de bedrijven verrast wat de overheid, inclusief Oost NL voor hen kan betekenen. Zijn waren zich daarvan op voorhand minder bewust.

Voor de deelnemende bedrijven van buiten Gelderland werd ook inzichtelijk wat de samenwerking binnen Foodvalley kan inhouden en wat daarin de rol van een provinciale overheid is.

Datum

22 november 2022

Zaaknummer

2022-002900

Blad

6 van 7

Oost NL, provincie en Foodvalley NL werken komende weken aan de vervolgstategie om de basis die met deze handelsmissie is gelegd uit te bouwen tot een stabiele handelsrelatie, opdat de Nederlandse innovaties op het gebied van de eiwittransitie tot zijn volle recht kunnen komen en zo ook nog meer impact hebben op mondiale schaal.

Datum

22 november 2022

Zaaknummer

2022-002900

Blad

7 van 7

Deelnemende organisaties Eiwittransitie Handelsmissie naar Canada	
Bedrijf	Provincie
Aminola	Gelderland
Ruitenberg Ingredients B.V.	Gelderland
Bflike B.V.	Gelderland
Cano-ela	Gelderland
Coroos	Gelderland
Innova Market Insights B.V.	Overijssel
Future Foods B.V.	Limburg
Cosun	Noord-Brabant
Food XLerator B.V.	Noord-Holland
Innosso B.V.	Zuid-Holland
Consulate General of the Netherlands in Vancouver	Canada
Consulate General of the Netherlands, Toronto	Canada
Provincie Gelderland	Gelderland
Oost NL	Gelderland